

Rapport

Een onderzoek naar de handelwijze van de gemeente naar aanleiding van een verzoek om bomen te rooien vanwege overlast.

Oordeel

Op basis van het onderzoek vindt de Nationale ombudsman de klacht over het college van burgemeester en wethouders van Veldhoven te Veldhoven gegrond.

Datum: 9 augustus 2016

Rapportnummer: 2016/072

WAT GING ER AAN DE KLACHT VOORAF?

Verzoeker stelt dat hij overlast ervaart van de bomen op het deel van een geluidswal die direct grenst aan zijn achtertuin. De wal is ongeveer anderhalf meter hoog en 250 meter lang. Achter de wal (vanuit verzoekers' tuin gezien) liggen, parallel daaraan, nog een fietspad en een sloot. Daar weer achter ligt een doorgaande weg, waar ook bomen staan.

De bomen op de geluidswal zijn er gekomen nadat verzoeker er is gaan wonen. Hij heeft de woning destijds gekocht, omdat deze een tuin op het zuiden heeft. Hij stelt dat de bomen inmiddels zo hoog zijn en dicht tegen elkaar staan dat hij daardoor van eind augustus tot in het voorjaar geen zonlicht in zijn tuin heeft.

De correspondentie tussen verzoeker en de gemeente

Verzoeker schrijft de gemeente Veldhoven vanaf eind 2014 een aantal keren aan in verband met de overlast. Eerst doet hij via een meldingsformulier openbare ruimte het verzoek om de bomen te rooien. Daarop reageert de gemeente met de mededeling dat de bomen niet gerooid zullen worden omdat ze deel uitmaken van de ecologische groenstructuur (het robuuste raamwerk van groenzones) van de gemeente.

Vervolgens schrijft hij de gemeente op 25 november 2014 een brief. Daarin geeft hij aan dat hij een klacht indient over de afwijzing van zijn verzoek om de bomen te vervangen of te snoeien gelet op de overlast die hij daarvan heeft. De gemeente laat hem in reactie daarop op 28 november 2014 het volgende weten:

"Wij hebben uw verzoek nogmaals bekeken.

De betreffende groenstrook maakt deel uit van het robuuste groen raamwerk van de gemeente Veldhoven. In deze strook is het zeer belangrijk dat er voldoende bomen aanwezig zijn om dit raamwerk vorm te geven en de aanwezigheid van de biodiversiteit te waarborgen. *Om uw probleem enigszins te minimaliseren*¹, zullen wij in de komende maanden enkele bomen uit deze strook verwijderen. Echter zullen bij het uitvoeren van de werkzaamheden, de bovengenoemde onderdelen als leidraad fungeren..."

In februari 2015 vraagt verzoeker per brief wanneer de werkzaamheden zullen plaatsvinden vanwege het belang dat hij daar bij heeft. De gemeente laat hem weten dat de werkzaamheden eind maart zijn afgerond en schrijft:

"Echter willen wij u er nogmaals op wijzen dat de opgestarte werkzaamheden geen betrekking hebben op het optimaliseren van de vermindering van zonlicht, maar de werkzaamheden hebben vooral betrekking op het veilig houden van de groenstrook achter uw perceel".

Verzoeker geeft aan dat hij dat niet terecht vindt en wijst onder meer op een uitspraak van de 'Rijdende rechter' dat bomen verwijderd moesten worden omdat ze te veel

¹ Cursief aangebracht door ombudsman

zonlicht wegnemen. De gemeente schrijft in een reactie dat er binnenkort zal worden gesnoeid. Ook schrijft zij:

"Bij het snoeien van de bomen zullen wij geen rekening houden met de eventuele vermindering van lichtinval op uw perceel."

Aangezien hij met deze berichten niet tevreden is, wendt verzoeker zich tot de Nationale ombudsman.

WAT IS DE KLACHT?

Verzoeker klaagt over de wijze waarop de gemeente is omgegaan met zijn verzoek om gemeentebomen waarvan hij overlast ervaart, te snoeien of te rooien.

DE EERSTE REACTIE VAN DE GEMEENTE AAN DE OMBUDSMAN

De ombudsman vraagt de gemeente in eerste instantie of de klacht van verzoeker bekend is en wat de stand van zaken is. De gemeente stelt dan dat zij met de drie berichten aan verzoeker heeft gereageerd op zijn klacht. Verder stelt zij dat uit de berichten aan verzoeker blijkt dat geen toezeggingen zijn gedaan om te zorgen voor een betere toetreding van zonlicht in de achtertuin van verzoeker.

De gemeente laat verder nog weten dat op de bewuste geluidswal in maart 2015 diverse bomen zijn gerooid, maar niet in het deel van de wal dat aansluit op de achtertuin van verzoeker. Het rooien van die bomen zou volgens de gemeente overigens ook weinig effect opleveren als het gaat om de bezonning van verzoekers achtertuin. Dit, omdat de bomen die langs de doorgaande weg achter het huis staan, qua lengte aanmerkelijk hoger zijn dan de bomen op de wal en met name in het najaar bij een laagstaande zon kunnen zorgen voor verminderd zonlicht in de achtertuin. Het rooien van die bomen wordt echter niet overwogen, omdat ze onderdeel vormen van een groen raamwerk en bovendien een beschermde status hebben.

EEN NADERE REACTIE VAN DE GEMEENTE

Deze reactie van de gemeente is voor de ombudsman aanleiding de zaak verder te onderzoeken. Hij legt de hierboven weergegeven bevindingen aan de gemeente voor en stelt een aantal vragen. Ook vraagt hij de gemeente een standpunt in te nemen over de klacht. De gemeente laat dan weten dat zij de klacht gegrond acht.

Met name vindt zij dat ze in haar communicatie had moeten verwijzen naar het Groenbeleidsplan en duidelijk had moeten maken dat het verzoek aan de hand van dit geldende bomenbeleid is beoordeeld. Uitgangspunt van dit beleid (zie Achtergrond) is, dat bomen in de groenzones die samen het robuuste raamwerk vormen, behouden moeten blijven. Het rooien van deze bomen is alleen aan de orde bij regulier groenonderhoud. Dan gebeurt het vanuit veiligheidsoverwegingen c.q. vanuit de

noodzaak van dunning. De bomen waar het in deze zaak om draait, maken onderdeel uit van de groenzone. In het beleidsplan staat ook aangegeven hoe moet worden omgegaan met meldingen over overlast van dit soort bomen.

Ook vindt de gemeente de opmerking in de brief van 28 november 2014, dat de werkzaamheden worden verricht om de overlast te verminderen, onjuist. Dit heeft ten onrechte bij verzoeker de verwachting kunnen wekken dat zijn overlast zou worden verminderd. De bomen op de wal die wel zijn gekapt, zijn overigens gekapt in het kader van regulier onderhoud en uit veiligheidsoverwegingen.

Tot slot had het volgens de gemeente in de rede gelegen verzoeker ook de informatie te verstrekken die ze eerder aan de ombudsman heeft verstrekt (zoals die over het geringe effect van een kap). Overigens is zij tijdens het onderzoek van de ombudsman nog ter plekke gaan kijken, omdat verzoeker toen aangaf dat de bomen op de wal achter zijn tuin hoger zijn dan de daarachter liggende bomen langs de doorgaande weg. De gemeente heeft geconstateerd dat dit niet het geval is.

De gemeente heeft in de gang van zaken aanleiding gezien om alsnog met verzoeker en zijn echtgenote in gesprek te gaan om de nodige tekst en uitleg te geven bij haar standpunt. De gebiedsopzichter en afdelingshoofd Beheer en Realisatie zijn daarvoor bij hen op bezoek geweest. Na het bezoek is een en ander nog eens toegelicht en bevestigd in een brief. Overigens neemt de gemeente normaalgesproken na ontvangst van een klacht direct zelf contact op met de klager. Dat is hier niet gebeurd omdat de brief van verzoeker van 25 november 2014 als verzoek om herziening, niet als klacht, in behandeling is genomen.

WAT IS HET OORDEEL VAN DE NATIONALE OMBUDSMAN?

Het is aan een gemeente zelf om te beslissen over kap of snoei. De ombudsman doet dat niet. Wel beoordeelt de ombudsman wat in beginsel van gemeenten mag worden verwacht als een burger overlast van een boom meldt of klaagt dat de gemeente daar niets aan doet. De Nationale ombudsman heeft in zijn Bomenwijzer (zie Achtergrond) een aantal aandachtspunten voor gemeenten benoemd. Een van die punten is een heldere communicatie. In dat verband is het vereiste van goede motivering van belang.

Het vereiste van goede motivering houdt in dat de overheid haar handelen en haar besluiten duidelijk aan de burger uitlegt. Daarbij geeft zij aan op welke regels de handeling of het besluit is gebaseerd, van welke feiten zij is uitgegaan en hoe de belangen van de burger zijn meegewogen. De motivering moet voor de burger begrijpelijk zijn en geen onjuiste verwachtingen wekken.

De gemeente heeft naar aanleiding van verzoekers correspondentie niet voldoende duidelijk en gemotiveerd aangegeven hoe ze tot haar beslissing is gekomen. Zo heeft de gemeente pas tijdens het onderzoek van de ombudsman aangegeven dat ze haar beslissing baseert op het bomenbeleid (het Groenbeleidsplan), wat dat beleid

inhoudt en waarom er in deze concrete situatie geen aanleiding was om van dat beleid af te wijken. Ook heeft de gemeente pas tijdens het onderzoek aangegeven dat en waarom volgens haar kap nagenoeg niet zal leiden tot vermindering van de overlast. Dit alles had ze aan verzoeker moeten meedelen naar aanleiding van zijn melding of klacht.

Bovendien heeft de gemeente in haar brief van 28 november 2014 ten onrechte de verwachting gewekt dat de overlast voor verzoeker verminderd zou worden doordat er bomen (ook achter zijn tuin) gekapt zouden worden. De gemeente geeft in die brief immers aan, dat er gekapt gaat worden en dat verzoekers overlast daardoor vermindert. De bomen die zijn gekapt stonden echter niet in het deel van de wal achter zijn woning en zijn bovendien niet gekapt om overlast te verminderen.

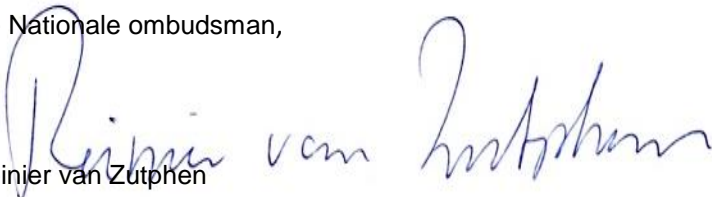
Gelet op het bovenstaande acht de Nationale ombudsman de handelwijze van de gemeente niet behoorlijk, zoals inmiddels ook door de gemeente zelf is erkend.

Overigens had deze gang van zaken voorkomen kunnen worden als de gemeente in een vroeg stadium persoonlijk contact met verzoeker had opgenomen en even ter plekke was wezen kijken. In de Bomenwijzer van de ombudsman wordt dit persoonlijk contact ook als een van de uitgangspunten benoemd voor de aanpak van meldingen en klachten over overlast. Zeker na verzoekers brief van 25 november 2014 had persoonlijk contact hier in de rede gelegen. Dat die brief als verzoek om herziening is aangemerkt, doet daar niet aan af. Met instemming heeft de ombudsman kennis genomen van het feit dat de gemeente naar aanleiding van dit onderzoek alsnog persoonlijk contact met verzoeker heeft gehad en bij hem is langs gegaan.

CONCLUSIE

De klacht over de onderzochte gedraging van het college van burgemeester en wethouders van Veldhoven te Veldhoven is gegrond wegens schending van het vereiste van goede motivering.

De Nationale ombudsman,

Reinier van Zutphen

ACHTERGROND

1. Bomenwijzer Nationale ombudsman

Regelmatig krijgt de Nationale ombudsman klachten van mensen die overlast of schade door een boom hebben. Vaak loopt het contact tussen hen en de gemeente niet goed. De ombudsman heeft daarom een bomenwijzer uitgebracht. Daarin heeft hij de volgende aandachtspunten voor gemeenten benoemd:

- Zorg voor persoonlijk contact en aanpak: gemeenten moeten persoonlijk contact zoeken met de betrokkene om na te gaan wat het probleem precies is. Bij voorkeur bekijkt de gemeente de situatie ter plaatse en bespreekt de opties. Uitgangspunt hierbij is het bomenbeleid van de gemeente.
- Bied oplossingen aan en kom afspraken na: zorg voor een duidelijke toelichting over de werkwijze. Geef aan wat de mogelijkheden zijn, kom toezeggingen na en zorg voor een snelle behandeling van de klacht of melding.
- Communiceer helder
- Informeer op tijd

2. Groenbeleidsplan gemeente Veldhoven 2009-2019

"4. Bomenbeleid

(...)

Burgers hebben dagelijks te maken met bomen in hun stad. Met name over de bomen in de eigen straat of buurt heeft men al snel een mening en wordt bij klachten direct gevraagd om kap van de boom.. Omdat de gemeente streeft naar een duurzame inrichting van de openbare ruimte is het niet altijd wenselijk elke boom te verwijderen. Om te bepalen wanneer een boom bij klachten toch verwijderd moet worden zijn richtlijnen opgesteld.

...

4.3 Omgaan met overlast door bomen.

De gemeente krijgt vaak van burgers verzoeken om de bomen die problemen veroorzaken te kappen. Wanneer deze verzoeken allemaal gehonoreerd zouden worden is het nog bijna nergens in de gemeente mogelijk bomen toe te passen. Daarom zal de gemeente afhankelijk van het type probleem bepalen of een boom verwijderd wordt of dat de problemen met maatregelen worden bestreden.

...

De tabel (...) geldt als uitgangspunt voor de meest voorkomende meldingen.

Mogelijke problemen (als indicatie)	Acties (als indicatie)
Beperkte toetreding zon/licht	<i>Bomen in de groenstructuur of waardevolle boom:</i>
...	Deze bomen dienen behouden te blijven.
...	Daarom worden de klachten met structurele onderhoudsmaatregelen beperkt/opgelost. ...
...	
...	